Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MICHALA BOBKA,
predstavljeni 28. julija 2016 [1]

Zadeva C-289/15

Grundza

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Krajský súd v Prešove (regionalno sodišče, Prešov, Slovaška))

„Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah — Okvirni sklep 2008/909/PNZ — Državljan države izvršiteljice, obsojen v državi izdajateljici zaradi oviranja izvršitve uradne odločbe — Pogoj dvojne kaznivosti“

I – **Uvod**

1. Jozef Grundza je slovaški državljan. Ustavljen je bil med vožnjo v Pragi in je kršil predhodno izdano odločbo češkega upravnega organa, ki mu je prepovedal vožnjo motornih vozil. Nato ga je češko sodišče obsodilo na petnajst mesecev zapora, ker naj bi med drugim „oviral izvršitev uradne odločbe“.

2. Pristojno češko sodišče je na podlagi Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ [2] zahtevalo priznanje sodbe zoper J. Grundzo in prestajanje kazni na Slovaškem. Vendar je slovaško sodišče, ki mu je bila ta zahteva predložena, podvomilo, ali je v obravnavanem primeru izpolnjen pogoj dvojne kaznivosti, saj je odločbo, katere izvršitev je bila ovirana, izdal češki, in ne slovaški organ.

3. V obravnavanem primeru je Sodišče pozvano, naj razloži pogoj dvojne kaznivosti na podlagi člena 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909. Kateri elementi so upoštevni in na kateri ravni abstrakcije bi jih bilo treba obravnavati, da bi bil izpolnjen pogoj dvojne kaznivosti?

II – **Pravni okvir**

A – *Pravo EU*

4. V skladu s členom 3(1) je namen Okvirnega sklepa 2008/909 „določiti pravila, na podlagi katerih država članica v luči zaradi lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe prizna sodbo in izvrši kazensko sankcijo“.

5. Člen 7(1) Okvirnega sklepa 2008/909 vsebuje seznam 32 kaznivih dejanj, pri katerih za priznanje sodbe ali izvršitev kazenske sankcije ni treba preveriti pogoja dvojne kaznivosti.

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Okvirni sklep Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27).

6. Člen 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 določa, da „[p]ri kaznivih dejanjih, ki jih odstavek 1 ne zajema, lahko država izvršiteljica priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije pogojuje s tem, da se sodba nanaša na dejanja, ki so kazniva tudi po pravu države izvršiteljice, ne glede na znake ali opis kaznivega dejanja“.

7. Člen 9 Okvirnega sklepa 2008/909 vsebuje seznam razlogov za nepriznanje sodbe in neizvršitev kazenske sankcije. Za obravnavano zadevo je upošteven razlog, naveden v točki (d), na podlagi katerega lahko država izvršiteljica zavrne priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije, če „se v primeru iz člena 7(3) […] sodba nanaša na dejanja, ki po pravu države izvršiteljice niso kazniva. Vendar se v povezavi z davki ali drugimi dajatvami, carinami in deviznim poslovanjem izvršitev sodbe ne more zavrniti z razlogom, da pravo države izvršiteljice ne nalaga enakih davkov ali drugih dajatev ali da ne vključuje enakih pravil glede davkov, drugih dajatev ter carinskih in deviznih predpisov kot pravo države izdajateljice“.

B – *Nacionalno pravo*

8. Slovaška republika je Okvirni sklep 2008/909 prenesla v svoje pravo z zakonom št. 549/2011, zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii (v nadaljevanju: zakon št. 549/2011 o priznavanju in izvrševanju odločb, s katerimi je izrečena kazenska sankcija, ki vključuje odvzem prostosti v Evropski uniji). Ob prenosu člena 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 se je odločila, da za kazniva dejanja, zajeta s to določbo, ohrani pogoj dvojne kaznivosti.

9. Člen 4(1) zakona št. 549/2011 določa, da je načeloma mogoče priznati in izvršiti sodbo v Slovaški republiki, če je dejanje, za katero je bila ta sodba izdana, kaznivo tudi v skladu s slovaškim pravom. Člen 16(1)(b) zakona št. 549/2011 določa: „Sodišče mora zavrniti priznanje in izvršitev odločbe, če dejanja, na podlagi katerih je bila odločba izdana, v skladu s slovaškim pravom ne pomenijo kaznivega dejanja […].“

10. Kaznivo dejanje oviranja izvršitve uradne odločbe obstaja v slovaškem in češkem pravu. Opredelitev tega kaznivega dejanja je v obeh pravnih ureditvah skoraj enaka.

11. Člen 337(1)(a) zakona št. 40/2009 Sb., trestní zákoník (češki kazenski zakonik) določa: „Kdor ovira ali bistveno otežuje izvrševanje odločbe pravosodnega organa ali drugega javnega organa z dejanjem, ki mu je bilo s to odločbo prepovedano ali zaradi katerega je izgubil ali mu je bilo odvzeto ustrezno dovoljenje v skladu z drugimi zakonskimi določbami, se kaznuje z zaporom do dveh let.“

12. Člen 348(1)(d) zakona št. 300/2005 Z. z., Trestný zákon (slovaški kazenski zakonik) določa: „Kdor ovira ali bistveno otežuje izvrševanje odločbe pravosodnega organa ali drugega javnega organa z dejanjem, ki mu je bilo s to odločbo prepovedano, se kaznuje z zaporom do dveh let.“

13. Pogoj dvojne kaznivosti je bil že preučen v dveh odločbah Najvyšši súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče, Slovaška republika; v nadaljevanju: NS), na kateri se nanaša predlog za sprejetje predhodne odločbe. Obe odločbi sta zadevali premestitev obsojenih oseb in uporabo pogoja dvojne kaznivosti v podobnih dejanskih okoliščinah – priznanje kazenske sankcije na Slovaškem, ki jo je Češka republika izrekla za kaznivo dejanje oviranja izvršitve uradne odločbe. Vendar navedeni odločbi nista bili izdani v posebnih okoliščinah Okvirnega sklepa 2008/909, temveč v predhodni pravni ureditvi, ki se je uporabljala v upoštevnem obdobju.

14. NS je leta 2010 menilo, da pogoj dvojne kaznivosti za kaznivo dejanje, sporno v navedeni zadevi, torej oviranje izvršitve uradne odločbe, ni bil izpolnjen. Do te ugotovitve je prišlo na podlagi tako imenovane *in concreto* presoje dvojne kaznivosti, pri kateri je ugotovilo, da je manjkal eden od znakov kaznivega dejanja v skladu s slovaškim pravom: češka sodba, ki naj bi se priznala, se ni nanašala na

odločbo, ki jo je izdal slovaški organ.[3]

15. Vendar je NS pozneje uporabilo drugačen pristop. V drugem primeru je ugotovilo, da je bil pogoj dvojne kaznivosti na podlagi *in concreto* presoje za kaznivo dejanje oviranja izvršitve uradne odločbe dejansko izpolnjen. NS je menilo, da je bilo treba zaščiteni interes Češke republike, v katerega je bilo poseženo z oviranjem izvršitve uradnega sklepa, po analogiji obravnavati, kot da gre za interes slovaške države. Povedano drugače, čeprav kaznivo dejanje ni zadevalo uradne odločbe, ki jo je izdal slovaški organ, temveč uradno odločbo češkega organa, je bilo kljub temu ugotovljeno, da je bil izpolnjen pogoj dvojne kaznivosti.[4]

III – **Dejansko stanje, nacionalni postopek in predloženo vprašanje**

16. Občinski organ v Přerovu (Češka republika) je 12. februarja 2014 J. Grundzi prepovedal vožnjo motornih vozil. J. Grundza je 9. marca 2014 storil kaznivo dejanje tatvine v Češki republiki. Dne 9. avgusta 2014 je bil med vožnjo motornega vozila v Pragi ustavljen. Dne 28. avgusta 2014 je bil spoznan za krivega kaznivega dejanja oviranja izvršitve uradne odločbe. Nazadnje je bila 3. oktobra 2014 zoper njega izrečena kumulativna[5] kazenska sankcija 15 mesecev zapora za tatvino in oviranje izvršitve uradne odločbe.

17. Nato je pristojno češko sodišče na podlagi Okvirnega sklepa 2008/909 zahtevalo priznanje pravnomočne sodbe zoper J. Grundzo in prestajanje kazni na Slovaškem.

18. Predložitveno sodišče ob preučitvi navedene zahteve in ob upoštevanju razhajajoče se sodne prakse slovaškega vrhovnega sodišča o presoji zgoraj predstavljene dvojne kaznivosti dvomi, ali je pogoj dvojne kaznivosti v obravnavanem primeru izpolnjen, saj je odločbo, katere izvršitev je bila ovirana, izdal češki organ.

19. V teh okoliščinah je Krajský súd v Prešove (regionalno sodišče, Prešov, Slovaška) prekinilo postopek in Sodišču predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člena 7(3) in 9(1)(d) Okvirnega sklepa [2008/909] razlagati tako, da je treba pogoj dvojne kaznivosti šteti za izpolnjen le, če dejanja, na katera se nanaša odločba, ki naj bi se priznala, pomenijo kaznivo dejanje *in concreto*, torej na podlagi konkretne presoje dejanj (ne glede na znake ali opis kaznivega dejanja), tudi v pravu države izvršiteljice, oziroma ali je ta pogoj zadostno izpolnjen, če ta dejanja na splošno (*in abstracto*) pomenijo kaznivo dejanje tudi v pravni ureditvi države izvršiteljice?“

20. Pisna stališča so predložile avstrijska, češka, slovaška in švedska vlada ter Komisija. Češka in slovaška vlada ter Komisija so ustna stališča predstavile na obravnavi 25. maja 2016.

3 — Sodba NS z dne 26. januarja 2010, sp. Zn. 2 Urto 1/2011, objavljena v Zbierka stanovisk NS a sudov SR, pod številko 2/2011, št. 17, str. 9, na voljo na: http://www.supcourt.gov.sk/data/files/88_stanoviska_rozhodnutia_2_2011.pdf.

4 — Odredba NS z dne 5. septembra 2012, sp. zn. 3Urto 1/2012, na voljo na: http://www.supcourt.gov.sk/data/att/23S02_subor.pdf).

5 — Sodišče v skladu s češkim pravom z izrekom „kumulativne kazenske sankcije“ („souhrnný trest“) kaznuje dve ali več kaznivih dejanj istega storilca z eno samo kazensko sankcijo. Sodišče razveljavi izrek predhodno obstoječe sodbe oziroma sodb, ki se nanašajo na izrek kazenske sankcije, nato pa že izrečeno kazensko sankcijo ali sankcije nekako združi v eno samo novo sodbo.

IV – **Presoja**

A – *Uvod: Pripomba glede terminologije*

21. Vse države članice, ki so predložile stališča, in Komisija se strinjajo, da je v obravnavani zadevi pogoj dvojne kaznivosti izpolnjen. Razlikuje pa se njihovo razlogovanje, na katerem temelji njihova ugotovitev.

22. Vprašanje, ki ga je predložilo nacionalno sodišče, temelji na terminološkem razlikovanju med *in abstracto* ter *in concreto* presojo pogoja dvojne kaznivosti.

23. Ta terminologija se v terminologiji kazenskega prava pogosto uporablja. Vendar je posebna in natančna vsebina teh izrazov (*in concreto* ter *in abstracto*) manj jasna. Zdi se, da jo različni avtorji razumejo različno.[6]

24. Če poskušamo najti skupni imenovalec znotraj različnih opredelitev, bi bilo morda mogoče domnevati, da je treba za presojo dvojne kaznivosti *in abstracto* preveriti, ali bi ravnanje in dejanja, na katera se nanaša sodba države izdajateljice, pomenila kaznivo dejanje, če bi bila storjena na ozemlju države izvršiteljice.

25. Zdi se, da je za presojo dvojne kaznivosti *in concreto* potrebno veliko več, vključno z izpolnitvijo drugih pogojev kazenske odgovornosti, kakor so opredeljeni z zakoni države izvršiteljice, kot so starost in duševno stanje obdolženca ali upoštevanje dodatnih dejanskih okoliščin, v katerih je bilo dejanje storjeno.

26. Pisna stališča in razprava, ki je potekala na zaslišanju, kažejo, da med državami članicami obstajajo velike razlike glede pravilnega razumevanja pojmov *in concreto* ter *in abstracto* v okviru dvojne kaznivosti.

27. Pri tej razpravi je postalo tudi jasno, da razlikovanje med presojo dvojne kaznivosti *in abstracto* ali *in concreto* ni stvar binarne izbire, temveč prej drsne lestvice. To razlikovanje temelji na ravni abstrakcije, izbrani za presojo dvojne kaznivosti. Na najvišji ravni abstrakcije bi bilo mogoče trditi, da je v središču gola nemoralnost dejanja: določeno dejanje se šteje za napačno v obeh sistemih. Na nižji stopnji te lestvice so glavni znaki kaznivega dejanja. Še nižje na lestvici abstrakcije so vsi drugi posebni elementi kazenske odgovornosti, vključno na primer z vprašanjem let ali (ne)obstojem izjemnih okoliščin, pa tudi strogostjo sankcij. Na najnižji ravni abstrakcije (oziroma na najvišji ravni konkretizacije) pa so tudi vsi upoštevni posamični dejanski elementi dejanja. Tukaj se dejansko zahteva navidezna enakost dejanja in njegove pravne presoje v obeh zadevnih pravnih ureditvah.

28. Kje je potem treba potegniti ločnico med pojmoma *in abstracto* ter *in concreto*? Podobno kot Komisija v svojem stališču, ki ga je izrazila na zaslišanju, menim, da razprava o teh pojmih in njuni posebni vsebini v obravnavanem primeru verjetno ni preveč koristna, da bi se nacionalnemu sodišču zagotovil uporaben odgovor. Poleg tega je lahko zaradi različnega razumevanja držav članic intervenientk glede tega, kako natančno je treba opredeliti pojma *in abstracto* ter *in concreto*, terminološko „označevanje“ morda zavajajoče, ker ga bo vsaka od njih prav gotovo razumela drugače.

6 — Glej na primer Plachta, „The Role of Double Criminality in International Cooperation in Penal Matters“ v: Jareborg (urednik), *Double criminality*: *Studies in International Criminal Law*, (Kriminalistik Institut, 1989), str. 105; Wouter van Ballegooij, *The Nature of Mutual Recognition in European Law: Re-examining the Notion form an Individual Rights Perspective with a View to Its Further Development in the Criminal Justice Area* (Intersentia, 2015), str. 127; Flore, D., „Reconnaissance mutuelle, double incrimination et territorialité“ v: *La reconnaissance mutuelle des décisions judiciaires pénales dans l'Union européenne* (Éditions de l'Université de Bruxelles, 2001), str. 69 in 70; Keijzer, „The Double Criminality Requirement“ v: Blekxtoon in drugi (urednik), *Handbook on the European Arrest Warrant* (T.M.C. Asser Press, 2005,) str. 137; Cahin, *La double incrimination dans le droit de l'extradition* (RGDIP, 2013) št. 3, str. 586; Cameron, „Double criminality under pressure“ v: Festshrift Till Per Ole Traskman (Norstedts Juridik AB, 2011), str. 124.

29. Iz teh razlogov se pri presoji ne bom osredotočil na ta pojma, temveč bo to presoja funkcionalnosti. Nacionalnemu sodišču bom predlagal odgovor, ki temelji na postopku, povezanem z dvojno kaznivostjo, v okviru sistema pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah v EU in zlasti Okvirnega sklepa 2008/909.

30. Vendar, preden se lotim te presoje funkcionalnosti, je koristno na kratko pregledati razvoj pojma dvojne kaznivosti v okviru mednarodnega in evropskega prava. Na podlagi prikaza tega razvoja bo lažje razumeti namen Okvirnega sklepa 2008/909.

B – *Razvoj pogoja dvojne kaznivosti*

31. Zaradi zahteve po dvojni kaznivosti je izvajanje eksteritorialne pristojnosti države na splošno odvisno od dejstva, da je zadevno ravnanje inkriminirano v pravu, ki se uporablja tam, kjer je bilo dejanje storjeno, in v pravu države, v kateri se dejanje kaznuje.[7] To je povezano z načelom zakonitosti in, natančneje, predvidljivosti sankcij (*nulla poena sine lege*).

32. Dvojna kaznivost je bila tradicionalni pogoj za izročitev. Čeprav so lahko v mednarodnih pravnih instrumentih navedena posebna kazniva dejanja, za katera velja izročitev, je treba za izročitev pogosto izpolniti dodatno zahtevo, in sicer da je kaznivo dejanje inkriminirano v pravnih ureditvah obeh vključenih držav.[8]

33. Zahteva po dvojni kaznivosti temelji na načelih suverenosti, vzajemnosti in neintervencije, ki so temeljni elementi sodelovanja med državami, določeni v instrumentih mednarodnega javnega prava. Glavni cilj tega sodelovanja je preprečitev vmešavanja v notranje zadeve vključenih držav.[9]

34. Nasprotno pa sistem pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah znotraj Evropske unije temelji zlasti na načelu vzajemnega priznavanja.[10] V tem sistemu so pravne ureditve različnih držav članic medsebojno odprte, kar temelji na povečanem vzajemnem zaupanju ene države v kazenski pravosodni sistem druge države.

35. Z bolj praktičnega vidika to pomeni, da je treba sodno odločbo, ki je bila sprejeta v eni državi članici, „čim prej in s čim manj razhajanj priznati in izvršiti v drugih državah članicah, kot da bi šlo za nacionalno odločbo“.[11]

36. Načelo vzajemnega priznavanja je med drugim privedlo do določitve seznama kaznivih dejanj, v zvezi s katerimi je bilo preverjanje pogoja dvojne kaznivosti odpravljeno in naj se torej *ne bi* izvajalo.

7 — Cameron, „Double criminality under pressure“ v: Festshrift Till Per Ole Traskman (Norstedts Juridik AB, 2011), str. 122 in 123.

8 — Thouvenin, „L'extradition“ in Ascensio, Decaux, Pellet, *Droit international pénal* (Pedone, Pariz, druga revidirana izdaja, 2012), str. 1123 in 1124.

9 — Daillier in Pellet, *Droit international public* (LGDJ, Pariz, sedma izdaja, 2008), str. 515, točka 337.

10 — Uvodna izjava 1 Okvirnega sklepa 2008/909. Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:319, točka 13).

11 — Plachta, „Cooperation in Criminal Matters in Europe“, v: *Bassiouni, International Criminal law*, tretja izdaja, zvezek II *Multilateral and Bilateral Enforcement Mechanisms* (Martinus Nijhoff, 2008), str. 458. Glej tudi uvodno izjavo 5 Okvirnega sklepa 2008/909.

37. Odmik, čeprav samo delni, od zahteve po dvojni kaznivosti pomeni kvalitativni odmik od prakse, ki se uporablja v skladu z instrumenti mednarodnega javnega prava. Ta odmik je bil prvič uveden z Okvirnim sklepom [S]veta o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584)[12] in se je od tedaj razširil na številne druge zakonske akte EU,[13] vključno z Okvirnim sklepom 2008/909.

38. Z Okvirnim sklepom 2002/584 je bil nadomeščen sistem večstranske izročitve oseb, ki je pred tem veljal med državami članicami.[14] Podobno je bilo za okrepitev sodelovanja med državami članicami z Okvirnim sklepom 2008/909 nadomeščenih več mednarodnih pravnih instrumentov.

39. Mednarodni pravni instrumenti pred Okvirnim sklepom 2008/909 so bili Evropska konvencija o transferju obsojenih oseb, Konvencija med državami članicami Evropskih skupnosti o izvršitvi kazenskih obsodb tujega sodišča in Evropska konvencija o mednarodni veljavnosti kazenskih sodb.[15] Vsi ti instrumenti so vsebovali določbe o dvojni kaznivosti.[16]

40. To zgodovinsko dinamiko je treba upoštevati pri obravnavanju funkcije pogoja dvojne kaznivosti v Okvirnem sklepu 2008/909. Delovanje tega pravila v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909 ne bi smelo oslabiti ali otežiti sodelovanja med državami članicami glede na prejšnji manj celosten sistem, ki je temeljil na zgoraj navedenih mednarodnih pravnih instrumentih.

C – *Delovanje pogoja dvojne kaznivosti z vidika Okvirnega sklepa 2008/909*

41. Predložitveno sodišče z vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu želi izvedeti, katera je ustrezna raven abstrakcije ali posploševanja, na kateri bi bilo treba obravnavati kaznivo dejanje, za katero je bila izrečena kazenska sankcija, da bi se preveril pogoj dvojne kaznivosti v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909. Natančneje, namen je ugotoviti, ali bi bilo treba člena 7(3) in 9(1)(d) navedenega okvirnega sklepa razlagati tako, da je pogoj dvojne kaznivosti izpolnjen, kadar:

(a) se priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije zahtevata v zvezi z dejanji, ki so bila v državi izdajateljici uvrščena med kazniva dejanja „oviranja izvršitve uradne odločbe“, in kadar

(b) podobno opisano kaznivo dejanje obstaja tudi v pravu države izvršiteljice, vendar

(c) se v pravu oziroma zlasti sodni praksi države izvršiteljice očitno zahteva, da mora uradno odločbo za tako dejanje izdati eden od njenih organov.

12 — Okvirni sklep z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24). V zvezi z veljavnostjo Okvirnega sklepa 2002/584 v delu, v katerem določa, da ni treba preverjati dvojne kaznivosti kaznivih dejanj, naštetih v določbi, ki je enakovredna členu 7(1) Okvirnega sklepa 2008/909, glej sodbo z dne 3. maja 2007, v: *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, točke od 48 do 61).

13 — Člen 3(2) Okvirnega sklepa [S]veta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19); člen 6(1) Okvirnega sklepa Sveta 2006/783/PNZ z dne 6. oktobra 2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi (UL 2006, L 328, str. 59); člen 5(1) Okvirnega sklepa Sveta 2005/214/PNZ z dne 24. februarja 2005 o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni (UL 2005, L 76, str. 16); člen 10(1) Okvirnega sklepa Sveta 2008/947/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb in pogojnih odločb zaradi zagotavljanja nadzorstva nad spremljevalnimi ukrepi in alternativnimi sankcijami (Spremljevalni ukrepi in alternativne sankcije) (UL 2008, L 337, str. 102); člen 14(1) Okvirnega sklepa Sveta 2009/829/PNZ z dne 23. oktobra 2009 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odločb o nadzornih ukrepih med državami članicami Evropske unije kot alternativi začasnemu priporu (Evropski nalog za nadzor) (UL 2009, L 294, str. 20).

14 — Glej sodbo z dne 28. avgusta 2015, Minister for Justice and Equality (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točki 27 in 28 ter navedena sodna praksa), in sodbo z dne 6. oktobra 2009, Wolzenzburg (C-123/08, EU:C:2009:616, točka 59 in navedena sodna praksa).

15 — Glej člen 26(1) Okvirnega sklepa 2008/909.

16 — Člen 3(1)(e) Evropske konvencije o transferju obsojenih oseb z dne 21. marca 1983, ETS št. 112; člen 5(b), prva alinea, Konvencije med državami članicami Evropskih skupnosti o izvršitvi kazenskih obsodb tujega sodišča z dne 13. novembra 1991. Člen 4(1) Evropske konvencije o mednarodni veljavnosti kazenskih sodb z dne 28. maja 1970, ETS št. 70.

42. Ponovno je treba že na začetku poudariti, da sta delovanje Okvirnega sklepa 2008/909 in preverjanje dvojne kaznivosti odvisna od tega, ali je zadevno kaznivo dejanje vključeno na seznam iz člena 7(1). Za kazniva dejanja iz navedenega člena sodišča države izvršiteljice pri priznavanju sodbe in izvršitvi kazenske sankcije, ki jo je izrekla država izdajateljica, načeloma [17] ne smejo preverjati, ali je izpolnjen pogoj dvojne kaznivosti.

43. Kaznivega dejanja oviranja izvršitve uradne odločbe ni na navedenem seznamu.

44. Če kaznivo dejanje ni navedeno v členu 7(1), je mogoče preučiti dvojno kaznivost. Država članica ima možnost, ne pa tudi obveznosti, da za taka kazniva dejanja preveri dvojno kaznivost. Torej lahko države članice svobodno odločajo, ali bodo uporabile pogoj dvojne kaznivosti za kazniva dejanja, ki niso navedena v členu 7(1).

45. Slovaška je to možnost uporabila. Slovaška sodišča morajo zato pri obravnavi zahtev za premestitev oseb, obsojenih v drugih državah članicah, ta pogoj preveriti.

46. Ob upoštevanju navedenega bom – za koristno vodilo predložitvenemu sodišču pri preverjanju za presojo dvojne kaznivost – najprej obravnaval upoštevne elemente, ki jih je treba vključiti v tako presojo (1), nato pa se bom osredotočil na posebno vprašanje zaščitenega državnega interesa, ki se pojavlja v obravnavanem primeru (2).

1. Upoštevni elementi za presojo dvojne kaznivosti

47. V členu 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 je opredeljen obseg presoje dvojne kaznivosti, pri čemer se zahteva, da pristojni organ preveri, ali so zadevna *dejanja kazniva* tudi po pravu države izvršiteljice, *ne glede na znake* ali *opis kaznivega dejanja*.

48. Smiselno je poudariti dva elementa. Prvič, v členu 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 je v zvezi z *znaki* kaznivega dejanja poudarjena potreba po prožnem pristopu, zato je jasno, da ni nujno, da se popolnoma ujemajo vsi znaki kaznivega dejanja, kakor so opisani bodisi v pravu države izdajateljice bodisi v pravu države izvršiteljice.

49. Drugič, glede na poudarjanje prožnosti pri *opisu* kaznivega dejanja v členu 7(3) navedenega okvirnega sklepa je prav tako jasno, da ni potrebe po popolnem ujemanju v imenu ali taksonomiji kaznivega dejanja med državo izdajateljico in državo izvršiteljico.

50. Nasprotno, v členu 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 je kot pomembno in zares odločilno vsekakor poudarjeno ujemanje med osnovnimi *dejanskimi* znaki kaznivega dejanja, kakor izhajajo iz sodbe države izdajateljice na eni strani in opredelitvijo kaznivega dejanja v pravu države izvršiteljice na drugi strani.

51. Pri presoji dvojne kaznivosti sta potrebna dva bistvena koraka: (1) *prenos*, ki vključuje upoštevanje osnovnih značilnosti dejanja, storjenega v državi izdajateljici, in obravnavanje tega dejanja, kot da bi bilo storjeno v državi izvršiteljici, ter (2) *uvrstitev* teh osnovnih dejanj pod katero koli ustrezno kaznivo dejanje, kakor je opredeljeno v pravu države izvršiteljice.

52. Povedano drugače, vprašanji, ki ju mora pravosodni organ države izvršiteljice postaviti med takim „prenosom“, sta: Ali se lahko dejanje oziroma dejanja, zaradi katerih je bila izdana sodba v državi izdajateljica, uvrstijo pod katero koli kaznivo dejanje, določeno v kazenskem pravu države izvršiteljice? Ali bi bilo treba tako dejanje samo po sebi šteti za kaznivo, če bi bilo storjeno na ozemlju države izvršiteljice?

17 — Razen če zadevna država članica ni dala nasprotne izjave na podlagi člena 7(4) Okvirnega sklepa 2008/909.

53. Menim, da bi bilo treba ti vprašanji pri odgovoru nanju in pri določitvi upoštevnega dejanja oziroma dejanj, ki jih je treba prenesti, obravnavati na razmeroma visoki ravni abstrakcije. Poiskati je treba ujemanje med osnovnimi *dejanskimi elementi*, za katere so pravosodni organi države izdajateljice menili, da so upoštevni za kazensko obsodbo storilca, in *znaki* kaznivega dejanja, kakor so opisani v kazenskem pravu države izvršiteljice.

54. Nasprotno pa je iz besedila člena 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 („ne glede na znake ali opis kaznivega dejanja“) razvidno, da ujemanja ni treba iskati med posameznima zakonodajnima opredelitvama kaznivega dejanja v pravnih sistemih države izdajateljice in države izvršiteljice. [18]

55. Seveda bo v številnih primerih enostavneje najti ujemanje že na zakonodajni ravni. Zdi se, da je tako v obravnavani zadevi. Kaznivo dejanje oviranja izvršitve uradne odločbe je v češkem in slovaškem kazenskem zakoniku opredeljeno skoraj enako. Vendar je mogoče v drugih primerih kaznivo dejanje v državi izvršiteljici razlagati nekoliko drugače kot kaznivo dejanje v državi izdajateljici. Mogoče je, da se znaki obeh kaznivih dejanj ne ujemajo povsem. Ali pa so lahko znaki precej podobni, kaznivi dejanji pa sta v zadevnih pravnih ureditvah poimenovani nekoliko drugače. Poleg tega je lahko v kazenskih zakonikih opredelitev „prvotnega“ kaznivega dejanja precej ozka in del širše kategorije kaznivih dejanj, ki bi jih bilo treba za presojo dvojne kaznivosti brati skupaj.

56. Vendar, kot je bilo že poudarjeno, je precej jasno, da bi moral biti nameravani prenos kaznivega dejanja iz države izdajateljice v državo izvršiteljico „diagonalen“ (osnovni dejanski elementi iz države izdajateljice se vključijo v skladu z zakoni države izvršiteljice), in ne „horizontalen“ (pri katerem bi se ujemanje iskalo med zakonodajnimi opredelitvami kaznivega dejanja v obeh državah).

57. Če sem konkretnejši, v obravnavanem primeru J. Grundze naj bi se prenesel osnovni opis dejanja, ki bi ga bilo mogoče preprosto povzeti kot: dejanje osebe, ki vozi motorno vozilo, čeprav je bila izdana uradna odločba o prepovedi takega ravnanja.

58. Nato se pojavlja vprašanje: ali bi bilo tako dejanje kaznivo tudi v skladu z zakoni države izvršiteljice, če bi bilo storjeno na njenem ozemlju? V slovaškem okviru se zdi odgovor pritrdilen.

59. Vendar lahko prenos in uvrstitev na splošno gresta še dlje in vključujeta tudi spremembe v taksonomiji kaznivega dejanja v skladu z zakoni države izvršiteljice. Primer, ki ga je dala češka vlada na zaslišanju, je koristen prikaz tega. Nanaša se na kaznivo dejanje „vožnje brez dovoljenja“ v nemškem kazenskem zakoniku. [19] Zdi se, da dejanje J. Grundze po nemškem kazenskem pravu morda ne bi bilo uvrščeno med dejanja, ki „ovirajo izvršitev uradne odločbe“, temveč med dejanja „vožnje brez dovoljenja“. Vendar tudi če bi bilo tako, menim, da bi bil pogoj dvojne kaznivosti v skladu s členom 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 še vedno izpolnjen. Spremembe v taksonomiji kazenskega prava so pri prenosu kaznivih dejanj iz enega pravnega sistema v drugega izrecno predvidene in dovoljene v skladu z navedeno določbo.

18 — Pri sklicevanju na primer izročitve, v okviru katerega se je zgodovinsko pojavil pogoj dvojne kaznivosti, je lahko upoštevno, da vzorčni sporazum ZN o izročitvi v členu 2(2) izrecno določa: „Pri določitvi, ali je kaznivo dejanje kaznivo v skladu s pravom obeh strani, ni pomembno, ali: (a) so v posameznem pravu navedenih strani ravnanja ali opustitve, ki pomenijo kaznivo dejanje, znotraj iste kategorije kaznivega dejanja ali pa je kaznivo dejanje poimenovano z isto terminologijo; (b) se v posameznem pravu navedenih strani znaki kaznivega dejanja razlikujejo, pri čemer se seveda razume, da je treba upoštevati vsa ravnanja ali opustitve, kakor jih je predstavila država, ki je predložila zahtevo.“ (vzorčna pogodba o izročitvi, A/RES/45/116, 14. december 1990).

19 — Glej odstavek 21(1) zakona o cestnem prometu (Straßenverkehrsgesetz (StVG), BGBl. 2003 I, str. 310, 919) v zvezi s kaznivim dejanjem „Fahren ohne Fahrerlaubnis“ („vožnja brez dovoljenja“): „1. S kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali z denarno kaznijo se kaznuje: 1. kdor vozi motorno vozilo, čeprav nima za to zahtevanega vozniškega dovoljenja ali mu je […] prepovedana vožnja motornih vozil […]“.

60. Povedano drugače, po mojem mnenju pristop, ki bi ga bilo treba uporabiti za presojo dvojne kaznivosti v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909, temelji na posploševanju ravnanja na višji ravni abstrakcije, ki ga je sodišče države izdajateljice obravnavalo in za katero je izreklo kazensko sankcijo. To posploševanje nujno vključuje določeno prožnost pri procesu prenosa, v katerem se zadevno dejanje preuči glede na različne razpoložljive opredelitve kaznivih dejanj v državi izvršiteljici.

61. Poleg tega je domneva, da je za presojo dvojne kaznivosti potrebna precejšnja abstrakcija, potrjena tudi z bolj omejenim obsegom informacij, ki so jih pristojni organi države izdajateljice predložili na standardiziranem obrazcu v Prilogi I k Okvirnemu sklepu 2008/909.

62. Raven informacij, ki jih je treba predložiti, je odvisna od tega, ali se zahteva po priznanju sodbe in izvršitvi kazenske sankcije nanaša na kazniva dejanja iz člena 7(1) (točki 1 in 2 razdelka (h) Priloge I) ali pa se ta zahteva nanaša na druga (nenavedena) kazniva dejanja (točki 1 in 3 razdelka (h) Priloge I).

63. Vendar so celo za nenavedena kazniva dejanja, pri katerih se lahko preveri dvojna kaznivost, standardizirane informacije, ki jih je treba predložiti, precej osnovne. Kot je švedska vlada pripomnila v pisnih stališčih, taka omejena količina informacij prav gotovo ne bi omogočala celovitejše presoje primera.

64. Skratka, v taksonomiji kazenskega prava so lahko posamezne razlike, vendar te posebnosti niso upoštevne za presojo pogoja dvojne kaznivosti. Pomembno je, ali bi bilo tako dejanje, če bi bilo storjeno na ozemlju države članice izvršiteljice, samo po sebi kaznivo v državi izvršiteljici.

65. Zlasti je treba poudariti navedbo *samo po sebi kaznivo*, v nasprotju s tem, ali bi bila kazensko preganjana obsojena oseba prav tako spoznana za krivo in bi bila zoper njo izrečena kazenska sankcija, če bi bil kazenski postopek izveden v skladu z zakoni države izvršiteljice.

66. V zvezi s tem naj pripomnim, da je cilj Okvirnega sklepa 2008/909 olajšati ponovno vključitev obsojenih oseb v družbo, tako da se jim omogoči, da kazen odslužijo v drugi državi članici.

67. To pomeni, da je cilj premestitev že obsojenih oseb in njihova ponovna vključitev v družbo. Prav gotovo pa ni cilj izpodbijanje pravnomočnih odločb ali ponovna uvedba kazenskih postopkov v državi članici izvršiteljici. Obstaja razlog za to, da se lahko sodelovanje, uvedeno z Okvirnim sklepom 2008/909, vzpostavi *šele po tem, ko* je bil izveden postopek in ko je bila izdana *pravnomočna* sodba v državi izdajateljici.

68. V tem okviru je treba pogoj dvojne kaznivosti iz člena 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 razumeti kot dodaten varnostni ventil, ki ga lahko država članica izvršiteljica uporabi za zavrnitev izvršitve kazenske sankcije za dejanje, ki samo po sebi ni inkriminirano v skladu z njenimi zakoni. Povedano drugače, držav članic ni mogoče obvezati, da priznajo in izvršijo kazensko sankcijo za ravnanje, za katero država in družba ne menita, da je moralno napačno, tako da bi ga bilo treba inkriminirati.[20]

2. Upoštevnost posebnega zaščitenega državnega interesa

69. Kot je bilo že navedeno zgoraj, je treba pri presoji pogoja dvojne kaznivosti v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909 prenesti dejanja, in sicer na visoki ravni abstrakcije, in jih uvrstiti v skladu s kazenskim pravom države izvršiteljice.

20 — Očitni primeri v tej kategoriji bi bili dejanja, ki jih lahko ena država članica šteje za kazniva, v drugi državi članici pa sploh ne štejejo za kazniva, kot sta evtanazija ali zanikanje holokavsta. Enako bi po mojem mnenju veljalo za dejanja, ki se uvrščajo med kazniva v eni državi, v drugi pa le med upravne kršitve (to so kršitve, ki se preganjajo le upravno, ne pa tudi kazensko).

70. Edino logično je, da se ta prenos prav tako izvede glede na posebne državne interese, v katere je bilo poseženo s kaznivim dejanjem. Zaradi opredelitve dejanja, ki naj bi se preneslo, državnega interesa ni mogoče obravnavati kot nacionalni interes *izključno te* države (to je države izdajateljice), temveč prej kot državni interes, ki se bo – skupaj z drugimi temeljnimi elementi zadevnega dejanja – presojal v skladu s kazenskim pravom države izvršiteljice.

71. Nedvomno lahko v posebnih in precej skrajnih primerih obstajajo izjeme od brezpogojnega prenosa zadevnih državnih interesov države izdajateljice in države izvršiteljice. Vendar lahko glede na veliko večino drugih kaznivih dejanj, vključno z oviranjem izvršitve uradne odločbe, sistem vzajemnega priznavanja deluje le, če se dejansko zaščiti veljavnost „uradne odločbe“ in ne le „veljavnost odločb, ki so jih izdali izključno organi države članice X“.

72. To razumevanje pomena člena 7(3) Okvirnega sklepa 2008/909 je podkrepljeno še z dvema sistemskima trditvama.

73. Prvič, naj pripomnim, da je cilj pri nekaterih kaznivih dejanjih iz člena 7(1) Okvirnega sklepa 2008/909 (v zvezi s katerimi je bil pogoj dvojne kaznivosti povsem odpravljen) jasno zaščititi poseben državni interes, zoper katerega so storjena. Ta dejanja so na primer sabotaža, korupcija, ponarejanje denarja, omogočanje prepovedanega prehoda čez državno mejo in bivanja v državi, ponarejanje uradnih listin in promet z njimi ali ponarejanje plačilnih sredstev.

74. Drugič, člen 9(1)(d) Okvirnega sklepa 2008/909 določa možnost zavrnitve priznanja sodbe in izvršitve kazenske sankcije, če ni izpolnjen pogoj dvojne kaznivosti. Vendar je v njem navedeno, da „[…] se v povezavi z davki ali drugimi dajatvami, carinami in deviznim poslovanjem izvršitev sodbe ne more zavrniti z razlogom, da pravo države izvršiteljice ne nalaga enakih davkov ali drugih dajatev ali da ne vključuje enakih pravil glede davkov, drugih dajatev ter carinskih in deviznih predpisov kot pravo države izdajateljice“.

75. Obe navedeni določbi po mojem mnenju podpirata ugotovitev, da je namen vzajemnega priznavanja v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909 na splošno preseči posebnosti interesov države članice. Ali ni nazadnje prav to namen vzajemnega priznavanja in spoštovanja?

76. Glede na zgoraj navedeno ugotavljam, da je treba člena 7(3) in 9(1)(d) Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da je pogoj dvojne kaznivosti izpolnjen, če se priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije zahtevata za dejanje, ki je, obravnavano na razmeroma visoki ravni abstrakcije, samo po sebi kaznivo v skladu z zakoni države izvršiteljice, ne glede na natančno ujemanje v taksonomiji, uporabljeni za opis tega kaznivega dejanja v pravnih ureditvah države izdajateljice in države izvršiteljice.

V – **Predlog**

77. Ob upoštevanju zgoraj navedenega Sodišču predlagam, naj na vprašanje, ki mu ga je predložilo Krajský súd v Prešove (regionalno sodišče, Prešov, Slovaška), odgovori:

Člena 7(3) in 9(1)(d) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji je treba razlagati tako, da je pogoj dvojne kaznivosti izpolnjen, če se priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije zahtevata za dejanje, ki je, obravnavano na razmeroma visoki ravni abstrakcije, samo po sebi kaznivo v skladu z zakoni države izvršiteljice, ne glede na natančno ujemanje v taksonomiji, uporabljeni za opis tega kaznivega dejanja v pravnih ureditvah države izdajateljice in države izvršiteljice.